

Medlemsbrev andra halvåret 2024

I detta medlemsbrev sammanfattar vi KLYS arbete och aktiviteter under andra halvåret 2024.

Du hittar KLYS senaste yttranden och skrivelser samt annat läsvärt på vår webb. Vi gör också löpande uppdateringar på KLYS Facebooksida, LinkedIn- och Instagramkonton. Där finns aktuell information, nyheter och kommentarer från KLYS. Följ oss gärna där!

Trevlig läsning!

NATIONELL KULTUR- OCH MEDIEPOLITIK

SAMMANSLAGNINGEN AV KONSTNÄRSNÄMNDEN OCH KULTURRÅDET STOPPAD

I budgetpropositionen för 2024 presenterade regeringen sina planer om att **inordna Konstnärsnämnden i Kulturrådet**. Myndigheterna fick i november 2023 i uppdrag att ta fram ett förslag till hur sammanslagningen skulle gå till och uppdraget redovisades i slutet av februari i år.

KLYS har agerat och reagerat mot förslaget, bland annat i **en debattartikel i Svenska Dagbladet i maj**, som KLYS och våra medlemsorganisationer samt Kungliga Musikaliska Akademien och Konstakademien skrev under.

De båda myndigheternas gemensamma redovisning remitterades och **KLYS lämnade in ett omfattande och mycket kritiskt yttrande den 20 juni**.

I budgetpropositionen för 2025 som presenterades den 19 september, meddelades det till KLYS och kulturskaparnas stora glädje, att **sammanslagningen inte blir av**. Det massiva motståndet bland remissinstanserna och KLYS aktiva arbete i frågan har definitivt inverkat på regeringens beslut.

DEN STATLIGA KULTURBUDGETEN FÖR 2025

Kulturbudgeten för 2025 innebär, liksom förra året, i princip nedskärningar på många områden, eftersom de flesta anslag ligger kvar på nuvarande nivå och inte räknas upp i takt med kostnads- och löneutvecklingen. Kulturens andel av den totala budgeten är den lägsta på 20 år.

Det föreslås en ganska stor satsning på Skapande skola, men den sker på bekostnad av andra viktiga anslag

såsom till regional kulturverksamhet. Läs KLYS pressmeddelande om kulturbudgeten [här](#). KLYS ordförande Mårten Sandén [uttalade sig i Dagens Nyheter](#) om budgeten samma dag som den presenterades.

Ett viktigt samarbete i arbetet med att kraftsamla för att upprätthålla och stärka den statliga kulturbudgeten är **Koalition för kulturdebatt**, inom vilken en rad kulturpolitiska seminarier och debatter ägt rum under hösten, där KLYS medverkat.

Den 2 oktober lanserades **antologin När taket rasar in**, som uppmärksammar att 1974 års kulturpolitik fyller 50 år i år. I antologin medverkar KLYS ordförande som genomfört intervjuer med fyra kulturskapare inom olika konstområden, om hur villkoren ser ut för yrkesverksamma kulturskapare i dagsläget.

Den 22 oktober deltog KLYS verksamhetschef Ulrica Källén som expert vid en **kulturpolitisk debatt mellan Lawen Redar (S) och Kristina Axén Olin (S)**. Debatten spelades in av SVT och finns att se på **SVT Forum**.

KLYS har under november månad träffat kulturutskottsledamöter i Socialdemokraterna och Vänsterpartiet för att diskutera den nationella kulturpolitiken och de stora behoven. Vi kommer även att träffa övriga riksdagspartier i dessa frågor.

Just nu arbetar KLYS med en **debattartikel om den nationella kulturpolitiken**, som vi planerar att få publicerad i DN Debatt inför beslut och debatt om kulturbudgeten i riksdagen den 4 december.

MYKA:S RAPPORT OM PRIVAT KULTURFINANSIERING

I oktober presenterade Myndigheten för Kulturanalys rapporten **Privat kulturfinansiering – hinder, möjligheter och konsekvenser**, ett regeringsuppdrag som handlat om att kartlägga den privata finansieringen av kultur och undersöka hur den kan öka.

KLYS har träffat utredarna i arbetet och vår ordförande **Mårten Sandén** har intervjuats av rapportförfattarna.

KLYS är positiv till att finansieringskällorna till kultur ökar och delar rapportens slutsats att ökad privat finansiering kan leda till en större samlad finansiering, ett bredare och mer varierat kulturutbud och till större handlingsutrymme för kulturverksamheter.

Men det finns också en rad risker med ökad privat finansiering. Den kan leda till minskad offentlig finansiering och därmed minskad långsiktighet och stabilitet i kulturverksamheter, som utgör viktiga delar i den kulturella infrastrukturen. Något som i sin tur drabbar kulturskapares arbetstillfällen och ersättningar.

KLYS håller också med om rapportens slutsats att ökad privat finansiering kräver en långsiktig strategi. Privat finansiering är ingen "quick fix" för landets kulturverksamheter och det behövs ökad kunskap, särskilt för mindre kulturverksamheter, om de ska kunna arbeta mer med privat finansiering.

PUBLIC SERVICE-UTREDNINGEN

I maj lämnade public service-kommittén sitt **slutbetänkande till kulturministern**. Vid presentationen av betänkandet framkom det att samtliga representanter för oppositionspartierna valt att reservera sig mot vissa av förslagen. Det är ovanligt inom mediepolitiken, som historiskt sett varit ett område där politiken eftersträvat konsensus för att skapa långsiktiga spelregler. Oenigheten gäller särskilt förslaget om medelstillsdelningen, som är för liten och inte kompenserar för de stora kostnadsökningarna de senaste åren och för kommande års utgifter.

KLYS lämnade in sitt **remissyttrande den 13 september**, där vi kraftfullt avstyrker den snåla medelstillsdelningen som inte är tillräcklig för att bolagen ska kunna leva upp till de föreslagna sändningsvillkoren. KLYS mediegrupp har träffats för diskussion och samordning av remissyttrandet. Regeringen planerar att lägga fram **en proposition innan sommaren 2025**.

UPPHOVSRÄTT OCH YTTRANDEFRIHET

KLYS ARBETE MED AI-FRÅGOR

KLYS har arbetat vidare inom ramen för **den AI-strategi** som antogs i KLYS inför 2024. Den **mindre arbetsgruppen** har träffats ungefär en gång i månaden under året för att förverkliga strategin och genomföra olika aktiviteter. KLYS **nätverk för AI-frågor**, där alla KLYS

medlemsorganisationer samt berörda upphovsrättssällskap har representanter, har träffats vid två tillfällen för avrapportering, samordning och inspel till arbetet framåt.

Under hösten har KLYS träffat olika AI-aktörer, bland annat **AI Sweden** och en forskargrupp på området från **Uppsala universitet och KTH**.

Vi har också bevakat AI-frågan på EU-nivå, till exempel den konsultation som EU-kommissionen genomfört samt det förslag till *AI Code of Conduct*, som nyligen presenterats av EU-kommissionen.

KLYS deltog genom sin verksamhetschef vid Kungliga bibliotekets och PRV:s **internationella konferens om AI** den 12-13 september.

Den 14 oktober var KLYS inbjuden till **referensgruppsmöte på justitiedepartementet** om AI och upphovsrätt med anledning av det ungerska ordförandeskapets (EU:s ministerråd) frågeformulär, där vi framförde vår syn på bland annat tolkning av text- och datautvinningsbestämmelserna. KLYS har sammanställt en **skriftlig rapport** från mötet, som kan fås från KLYS kansli.

I dagarna har **regeringens AI-kommission, som KLYS träffade i våras, presenterat sin Färdplan för Sverige**. Den innehåller 75 förslag till hur regeringen bör arbeta för att främja AI-utvecklingen i Sverige. Bland förslagen finns två som handlar om upphovsrätt och generativ AI, med särskild inriktning på språkmodeller. KLYS har kommenterat Färdplanen på sociala medier.

KLYS har nyligen uppdaterat och justerat AI-strategin och i våra planer framåt ingår dels **en kartläggning av möjliga vägar framåt för licensiering och ersättningsmodeller** när det gäller den träning på upphovsrättsligt skyddade verk och prestationer som sker vid utveckling av generativ AI, dels **framtagande av riktlinjer från KLYS vid användning av generativ AI**.

KLYS räknar med **fortsatt extra finansiering** från kulturskapsorganisationerna för vårt AI-arbete även under 2025, på ungefär **samma nivå** som under 2024.

INSKRÄNKINGSUTREDNINGEN

I januari i år presenterade inskränkingsutredningen sitt slutbetänkande **Inskränkningarna i upphovsrätten (SOU 2024:4)**. KLYS och Copyswede lämnade in sitt gemensamma remissyttrande, som samordnats i KLYS referensgrupp, den 3 juni.

Resultatet av utredningen är **ganska välbalanserat** mellan de behov som kan berättiga inskränkningar, som till exempel informationsintresset, och upphovs- personers och utövande konstnärers upphovs- rättigheter, även om vi från kulturskaparhåll inte i alla delar nått ända fram. KLYS ambition har varit att stärka och upprätthålla upphovspersoners och utövares upphovsrättsliga ställning i förhållande till eventuella ändringar i upphovsrättslagens inskränkningskapitel.

KLYS bevakar nu den beredning som sker inom Regeringskansliet och förväntar oss en **proposition på området under 2025**.

ALLMÄNNA SAMMANKOMSTER OCH SVERIGES SÄKERHET

KLYS var också remissinstans till utredningen **SOU 2024:52 Allmänna sammankomster och Sveriges säkerhet**. I utredningen föreslås långtgående inskränkningar i mötes- och demonstrationsfriheten, något som bestämt avstyrks av KLYS. Vi lämnade in vårt yttrande den 8 november och det finns att läsa på vår [webb](#).

ARBETSMARKNAD, SOCIAL TRYGGHET OCH SKATTER

SOCIAL TRYGGHET

I december 2023 lämnade KLYS sitt yttrande över utredningen **Ett trygghetssystem för alla (SOU 2023:30)**, som lade förslag till hur sjukförsäkringen kan anpassas till frilansares villkor. Utredningen innehåller lösningar på många av de frågor som KLYS länge drivit, till exempel en mer rättvis sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för kombinatörer samt SGI för stipendier, vilket innebär att frilansande kulturskapare nu äntligen kan få en bättre social trygghet.

I februari träffade KLYS **statssekreteraren Johan Höij (M) vid socialdepartementet**, för att framföra vikten av att regeringen går vidare och förverkligar de viktiga förslagen i utredningen. Vi har också lyft frågan i samband med regeringens KKB-strategi. Enligt uppgifter kommer **delar av utredningen troligen att tas vidare i en intern departementspromemoria**.

KLYS fortsätter sitt påverkansarbete i frågan genom att träffa företrädare för riksdagspartierna. Vi planerar också en **uppvakting av socialförsäkringsutskottet**, när det gäller uppföljning av utredningen.

KULTURELLA OCH KREATIVA BRANSCHER (KKB)

I våras presenterades regeringens nationella strategi för företag i kulturella och kreativa branscher, som är avsedd att gälla under en tioårsperiod. **KLYS har lämnat synpunkter på strategin i form av ett 12-punkts-program**, som finns att läsa på vår [webb](#).

Den 11 september **träffade KLYS företrädare för kultur- och näringsdepartementen** om regeringens nationella strategi för KKB där vi beskrev våra konkreta förslag i programmet och bland annat lyfte AI-frågan.

Konstnärsnämndens **årliga konferens "Perspektiv på", som ägde rum den 4 november**, hade i år temat "Stärkta villkor för konstnärer inom kulturella och kreativa branscher". KLYS verksamhetschef deltog i ett av seminarierna under konferensen och fick där möjlighet att belysa KLYS viktigaste synpunkter på området.

SKOLA OCH UTBILDNING

NÄTVERKET ÅTERSTARTAT

Under hösten har KLYS återupptagit sitt nätverk för skol- och utbildningsfrågor. Sammanställande är KLYS ordförande och ett första möte hölls i början av oktober. En av nätverkets första frågor har varit att ta fram ett yttrande över Folkbildningsutredningen, som ska lämnas in i början av december.

REGIONAL KULTURPOLITIK

REGIONALA KULTURPLANER

Skåne, Halland, Kronoberg, Kalmar län och Gotland fastslår nu mot årsslutet sina tidigare i år remitterade kulturplaner, vilka börjar gälla 2025 och sträcker sig till och med 2028. Region Halland har ihop med sin kulturplan släppt en övergripande kulturstrategi som sträcker sig ända till 2032. Flera regioner ägnar sig uteslutande åt revidering av planer, dvs. de tar inte fram helt nya kulturplaner, utan uppdaterar föregående periods planer. Detta är en trend vi sett de senaste åren.

KLYS kommer i december färdigställa en **regional tendensrapport** om hur de konstnärspolitiska perspektiven behandlas i de nya planerna.

Under 2025 kommer enbart två regioner att remittera nya fleråriga kulturplaner, **Blekinge** och **Värmland**.

Alla KLYS remissyttranden över regionala kulturplaner finns publicerade på KLYS webb.

KLYS MÖTESPLATS FÖR KULTURSKAPARE I LANDETS REGIONER

KLYS Mötesplats 2024 – den årliga konferensen för professionella kulturskapare som engagerar sig i regionala samråd med förvaltningar – ägde rum den 12 november på Östergötlands museum i **Linköping**. Vid sidan av professionella kulturskapare från regionala samråd i bland annat Värmland, Dalarna och Jämtland/Härjedalen, deltog företrädare för en rad centrum-bildningar samt vissa av KLYS medlemsorganisationer. Temat för dagen var **läget för kulturskapsamråden i regionerna och hur dialogarbetet kan förbättras**. Det hölls också ett särskilt kulturpolitiskt panelsamtal med företrädare för kulturlivet i Östergötland om hur den nationella, regionala och kommunala kulturpolitiken samverkar.

REGIONALA MÖTEN OCH KONFERENSER UNDER HÖSTEN SOM KLYS HAR DELTAGIT I

- 5-6 september hölls **Kulturrådets årliga samverkanskonferens** för landets regionala kulturförvaltningar och företrädare för statens samverkansråd, som består av kulturmyndigheter av olika slag. KLYS deltog som gäst på den externa konferensdelen, som hade temat krisberedskap för kulturlivet.
- 22-23 oktober hölls **Sveriges Kommuner och Regioners årliga kulturkonferens i Uppsala**. Denna gång var det en konferens för både kultur- och fritidssektorerna, med fokus på kulturutveckling för barn och unga. KLYS regionalpolitiska strateg var på plats och kunde konstatera att kultur och konst tyvärr inte fick särskilt stort utrymme överhuvudtaget i paneler eller på scen.
- 14 november arrangerade **Luleå kommun** för andra året i rad sin konferens *Kulturkraft*, som sätter ljuset på kulturens roll i samhällsbygget. Bland andra var Fackförbundet Scen & Films ordf. **Simon Norrthon** och Konstnärernas Riksorganisations ordf. **Sara Edström** inbjudna att medverka i programmet.
- 21 november höll **Regionsamverkan Sydsverige** en fortbildande kulturpolitisk konferens i Alvesta på temat kulturskapare och kulturella och kreativa branscher. Målgruppen var bland annat företrädare för regionala

kulturförvaltningar. KLYS regionalpolitiska strateg **Carl Liungman**, Svenska Tecknares ordf. **Josefine Engström** och Konstnärernas Riksorganisations förbundsjurist **Katarina Renman Claesson** hade bjudits in till ett panelsamtal ihop med Konstnärsnämnden.

KULTURSAMVERKANSUTREDNINGEN

Kultursamverkansutredningens slutbetänkande *Kultursamhället* (SOU 2023:58) bereds fortfarande av regeringen, som aviserat att de ser flera av förslagen som mycket viktiga att titta närmare på, men inte meddelat något konkret om hur de kommer gå vidare. Tydligare besked kommer troligtvis under våren 2025.

Utredningen hade främst ett förvaltningsfokus.

Professionell kultur och kulturskaparnas villkor visade sig inte bli tillräckligt väl analyserade. Det blev också svårt att utifrån utredningen tolka om Region Stockholm formellt sett kommer att gå in i kultursamverkansmodellen eller inte, och hur storkommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö kommer att hanteras om utredningens förslag blir verklighet. Dessa kan komma att få statsbidrag likt regionerna, i en uppdaterad samverkansmodell. Under 2024 har de tre största kommunerna gemensamt uppvaktat regeringen i denna fråga.

I sitt remissvar betonade **KLYS att det finns risker med flera av utredningsförslagen**, dels för ökad ojämlikhet i utbud och konstnärlig kvalitet i olika regioner, dels för ökad obalans i kulturlivets ekosystem, vilket i sig kan försvaga finansieringen av professionell kultur.

KLYS I ALMEDALEN

KLYS deltog i Almedalen den 24-28 juni och arrangerade två egna seminarier samt deltog på olika sätt i en rad andra arrangemang.

Vårt ena seminarium ägde rum inom ramen för Kultur i Almedalen **den 26 juni** på Länsteatern och var ett **kunskapshöjande seminarium om AI och upphovsrätt**. Det går att ta del av i efterhand [här](#). Det andra seminariet ägde rum **den 27 juni** i TCO-landet och handlade om **hur AI påverkar sysselsättningen på kultur- och mediearbetsmarknaden**. Det går att se i efterhand [här](#).

Den 28 juni arrangerades dessutom **KLYS traditionsenliga kulturskaparmingel** i TCO-landet tillsammans med flera av KLYS medlemsorganisationer.

INTERNATIONELLT

NORDISKT

Nordiska ministerrådets nedskärningar i den nordiska kulturbudgeten innebar bland annat att **Skandinaviska föreningen i Rom (Circolo Scandinavo)** stod utan stöd från ministerrådet från och med 2024. KLYS har under året tillsammans med Nordiska konstnärsrådet upprepat sina krav på att den nordiska kulturbudgeten måste återställas och stärkas. Enligt de uppgifter KLYS nu fått är **kulturbudgeten återställd inför 2025**, men medlen måste **sökas som projektbidrag** och inte längre som verksamhetsstöd för kommande period 2025–2029.

Nästa möte i Nordiska konstnärsrådet planeras äga rum i **Stockholm i mars 2025**.

KLYS deltog genom sin verksamhetschef vid **Nordiskt upphovsrättssymposium** i Köpenhamn den 26-27 september, där AI var ett tema.

EUROPEISKT

Inför **EU-parlamentsvalet** i somras, tog KLYS fram en **enkät till de svenska EU-parlamentskandidaterna**, där de fick svara på frågor om kultur- och konstnärspolitik, upphovsrätt, AI samt yttrandefrihet i ett EU-perspektiv. KLYS har gjort en **sammanställning** av inkomna svar som finns att ta del av på vår [webb](#).

KLYS planerar att under 2025 **besöka de nya EU-parlamentarikerna i Bryssel** för att diskutera upphovsrätt, AI och kulturell mångfald inom EU.

GLOBALT

Svenska Unescorådet, där KLYS verksamhetschef sitter som ledamot, har initierat ett arbete på nationell nivå, med namnet **Demokratins röstbärare**. Verksamheten innebär att hitta samarbeten och synergier mellan journalistisk, akademisk och konstnärlig frihet. Ett **uppstartsmöte för Demokratins röstbärare ägde rum i våras där en kommitté bildades och en styrgrupp utsågs**. Från KLYS ingår Katarina Renman Claesson, jurist Konstnärernas Riksorganisation, och Tove Carlén, jurist Journalistförbundet, i styrgruppen.

Kommittén har genomfört en rad aktiviteter under året, bland annat en **lansering i Almedalen**, ett **webbinarium om polisens arbete med hot och hat** mot bland annat journalister och kulturskapare och ett **seminarium på Bokmässan** i Göteborg i september. Nu planeras det för ett seminarium på Folk och Kultur i februari 2025.

KOMMUNIKATION OCH MEDIA

MÖTE I KLYS KOMMUNIKATIONSNÄTVERK

Den 8 oktober hölls ett **möte i KLYS kommunikationsnätverk**. En av frågorna som diskuterades vid mötet var användning av generativ AI och hur kommunikatörer inom KLYS bör förhålla sig till detta. Deltagarna fick även svara på en kort enkät om hur de vill att nätverket ska arbeta framöver. Nästa möte är planerat till början av våren i KLYS lokaler.

Nätverket är till för dem i KLYS medlemsorganisationer som arbetar med kommunikation. Nätverket har en egen grupp på Facebook samt en mejlgrupp.

KLYS I MEDIA

- 23 jun – TT och DN uppmärksammar KLYS remissyttrande om sammanslagning av myndigheter
- 29 aug – Intervju i SVT Kulturnyheter om KLYS ordförande om den stigande arbetslösheten inom kulturarbetsmarknaden
- 30 aug – Även SR Kulturnytt lyfter den stigande arbetslösheten och intervjuar KLYS ordförande
- 2 okt – KLYS undertecknar debattartikel i Dagens Arena i samband med att Koalition för kulturdebatt släpper antologi
- 4 okt – KLYS intervju med musikern Lina Nyberg publiceras i Dagens Arena
- 2 nov – KLYS undertecknar debattartikel i Göteborgs-Posten om att straffriheten för brott mot journalister måste få ett slut
- 22 okt – SVT Forum sänder debatt mellan S och M, där KLYS verksamhetschef deltar

KLYS ORGANISATION

NY ADMINISTRATÖR OCH ÄNDRING AV KOORDINATORSTJÄNSTEN

KLYS tidigare koordinator **Evelina Freiman** valde i somras att avsluta sin anställning efter sex år på KLYS. I september anställdes därför administratören **Linnea Gawell** på halvtid. Hon arbetar främst med KLYS ekonomi samt administration för arbetsutskott och nämnd. Utöver jobbet på KLYS är Linnea aktiv som låtskrivare. Sedan hösten arbetar även **Sara Karkkonen** halvtid på KLYS och kommer bland annat fokusera på kommunikationsfrågor. Den här modellen, med två

deltidstjänster i stället för en koordinator på heltid, kommer att prövas under en tid för att sedan utvärderas och eventuellt permanentas.

KONTAKT

Om du har några frågor är du alltid välkommen att höra av dig till kansliet på tel.nr: 070 948 09 63 eller klys@klys.se

Mårten Sandén, ordförande
Ulrica Källén, verksamhetschef
Carl Liungman, regionalpolitisk strateg
Sara Karkkonen, koordinator/kommunikation
Linnea Gawell, administratör

Webb: www.klys.se

Facebook: [KLYS](#)
Instagram: [@KLYS59](#)
LinkedIn: [KLYS](#)